

Analýza slabých míst výstavby 3. a 4. bloku jaderné elektrárny Temelín

Proč tato analýza:

Výstavba jaderné elektrárny je velmi složitý proces, dotýkající se mnoha oblastí národního hospodářství; jsou za ně zodpovědná různá ministerstva, úřady státní správy i samosprávné celky. Předchozích bloky jaderných elektráren na území České republiky se stavěly za zcela jiných společenských i legislativních podmínek; nejen dokončení Dukovan (1985-87), ale i Temelína (2000-2001) probíhalo za podmínek, velmi odlišných od dneška. Proto je nyní nutné prověřit – v dostatečném předstihu před zahájením vlastní stavby – zda současný právní rámec vůbec umožňuje efektivní realizaci tak rozsáhlého projektu. Nejde jen o rozšíření jaderné elektrárny Temelín (JETe), ale i rozsáhlého souboru souvisejících staveb technické a dopravní infrastruktury. Tato analýza má tak vládě poodhalit slabá místa, která by mohla zkomplikovat anebo zcela zastavit proces výstavby. Zkušenost se „zmraženou“ stavbou dálnice D8 i problémy jiných velkých staveb ukazují, že se Česká republika stává – podobně jako většina vyspělých zemí Evropy – místem, kde jsou velké projekty obtížně realizovatelné.

Cílem této analýzy je proto ukázat hlavní problematické body vyplývající ze současného nastavení právního rámce České republiky a předložit seznam zákonů a norem, které tyto problematické body nějakým způsobem upravují. (Záměrně se nezabýváme finančními aspekty výstavby, neboť ty budou řešeny samostatně v další studii dle harmonogramu schváleného vládou dne 9. února 2011.)

Slabá místa:

Povolovací řízení:

Celý proces povolovacího řízení nejen pro výstavbu nových bloků jaderné elektrárny, ale také pro výstavbu dalších energetických nebo liniových staveb je v ČR velmi složitý a zdoluhavý a projevuje se v něm špatná součinnost orgánů státní správy na

centrální, regionální i místní úrovni Tato špatná součinnost je však mnohdy způsobena roztržitostí právních úprav, kdy k realizaci určitého záměru musí investor získat řadu zvláštních povolení. Obecně jsou hlavním problémem především: dlouhé lhůty pro vyřízení jednotlivých kroků povolovacího řízení, v některých případech dokonce neexistence žádných lhůt; dále pak prakticky neomezené možnosti soudního napadání jednotlivých kroků v rámci povolovacího řízení a tedy možnost zneužívání soudů jako nástrojů pro blokování výstavby prakticky jakéhokoliv projektu – minimálně v energetické oblasti; neexistence jasné definice staveb a projektů „ve státním/veřejném zájmu“ a návazně neexistence specifických pravidel a postupů pro urychlenou realizaci takto klasifikovaných projektů. Úskalí jednotlivých kroků povolovacího řízení je popsáno níže:

- ***Posuzování vlivů na životní prostředí – EIA***

Posuzování vlivů na životní prostředí představuje zásadní fázi expertního posuzování, jejíž výsledky slouží jako klíčový podklad pro další navazující řízení – zejména územní či stavební řízení. V současné době probíhá proces EIA na výstavbu dvou nových bloků JETe. Do mezistátního procesu je zapojena také Slovenská republika, Polská republika, Spolková republika Německo a Republika Rakousko.

V rámci procesu EIA je tak třeba zohlednit nejen veškeré náležitosti dané zákonem č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona o posuzování vlivů na životní prostředí), ale také povinnosti vyplývající z mezinárodních úmluv, kterými je Česká republika vázána. Za Polsko a Slovensko svá vyjádření doposud vznesly pouze příslušné úřady zajišťující proces EIA a účast těchto dvou států v procesu EIA se nejví jako problematická. Ze strany Rakouska a Německa byl ovšem zaznamenán nejen zvýšený zájem příslušných úřadů EIA, ale rovněž zvýšený zájem místních samospráv a především veřejnosti (cca 7 000 vyjádření z Rakouska, 3 000 vyjádření z Německa). Všechna tato vyjádření je třeba v souladu se zákonem vypořádat v rámci připravovaného oponentního posudku. Oba státy také vznesly v rámci procesu EIA celou řadu dotazů. Na základě těchto dotazů a v souladu s Espoo úmluvou proběhly dvě mezistátní konzultace s Republikou Rakousko a rovněž konzultace se

Spolkovou Republikou Německo – Svobodným státem Bavorsko. Rovněž tyto výstupy bude třeba v oponentním posudku náležitě zohlednit. Vzhledem k očekávanému zvýšenému zájmu v souvislosti s předložením oponentního posudku nelze rovněž vyloučit ani žádosti o konání mezistátních konzultací i k tomuto posudku. Z obou států současně dlouhodobě zaznívají žádosti o konání veřejného projednání také na jejich území, což je záležitost, která představuje komplikaci zejména z časového hlediska (zajištění relevantních prostor, koordinace desítek odborníků do jednoho termínu apod.), ale i finančního hlediska. Všechny tyto aspekty, mohou ve svém důsledku přispět ke zkomplikování průběhu procesu EIA, přičemž zejména postoje sousedních zemí jsou velmi neodhadnutelné. Na druhé straně by provedení těchto veřejných konzultací mohlo být chápáno jako vstřícný krok ze strany ČR. Tenko krok by však zároveň posunul vydání stanoviska EIA nejméně o půl roku. MŽP stále jedná se sousedními státy ve snaze zajistit maximální efektivitu průběhu procesu EIA, který ale musí být jednoznačně v souladu s mezinárodními úmluvami tak, aby neposkytl sebemenší důvod pro jeho napadení ze strany sousedních států, občanských sdružení a veřejnosti.

Určité riziko pozdějšího napadání stanoviska EIA a možné zpochybnění následně vydaných rozhodnutí v rámci územního a stavebního řízení (všechna rozhodnutí vydaná SÚJB podle atomového zákona, ale také rozhodnutí MPO v rámci řízení o umístění stavby nebo v rámci stavebního řízení podle stavebního zákona) je spojeno se současným stavem nesprávné implementace evropské směrnice EIA do českého právního řádu. V této věci je proti ČR vedeno řízení ze strany Evropské komise, která se domnívá, že v ČR není dostatečně zaručeno právo všech subjektů podat žalobu proti rozhodnutí o povolení záměru. Z rakouské strany tak často zaznívá argument, že není možné provést korektní posouzení vlivů záměru rozšíření JETe za situace, kdy česká právní úprava byla Soudním dvorem shledána jako nekompatibilní s evropským právem. Nelze proto vyloučit, že po dokončení procesu EIA a vydání povolujících rozhodnutí dojde ke zpochybňování procesu EIA jak ze strany zahraničních subjektů, tak i domácích nevládních organizací.

Další nástroje na napadení výsledku procesu EIA může poskytnout především zahraničním nevládním sdružením a organizacím tzv. Arhuská úmluva či tzv.

Espoo úmluva. Tyto úmluvy mají shodně zaručit právo zahraničních subjektů žalovat rozhodnutí vydaná v souvislosti s procesem EIA u domácích (českých) soudů. Podle právních výkladů MŽP se tato právní ochrana však týká jen subjektů, které jsou výstavbou projektu jakkoliv dotčeny. Přesto bude v případě vydání souhlasného stanoviska EIA ČR pravděpodobně nařknuta z porušení těchto mezinárodních úmluv.

Je nutné konstatovat, že prozatím probíhají konzultace EIA s Rakouskem i Německem na vládní úrovni velmi korektně a české straně se postupně daří vysvětlovat sporné otázky. Jinou záležitostí jsou pravděpodobné žaloby z řad nevládních organizací a ekologických hnutí. Stoupá také riziko ovlivnění celkové federální politiky (v Rakousku i Německu) pod tlakem ostře protijaderně se profilujících spolkových zemí (Horní Rakousko, Dolní Rakousko, Bavorsko...). Dalším rizikem jsou předvolební kampaně ve zmíněných zemích, které dávají prostor k ostré a někdy až populistické profilaci některých politiků. Otázkou je také složení federálních/spolkových vlád, které je z hlediska jaderné problematiky v současné době poměrně příznivé. Situace se však může zkomplikovat v případě vítězství a nebo silného posílení politických stran, s jasnou protijadernou profilací a rétorikou.

- **Územní řízení:**

Územní řízení je v současné legislativě upraveno zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhláškou č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření, s respektováním obecných požadavků na využívání území stanovených vyhláškou č. 501/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Stavebního zákon udává maximální lhůty, ve kterých musí být předkládána ke schválení zpráva o uplatňování politiky územního rozvoje (4 roky), zásady územního rozvoje (2 roky) a územního plánu (4 roky); tato zpráva je zadáním pro aktualizaci nebo změnu uvedené dokumentace. I když minimální lhůta pro předložení zprávy může být v řádu měsíců, sám proces pořízení aktualizace nebo změny přesahuje i v jednoduchých případech rok a nejsou výjimkou ani

případy změn, kde k vydání nedojde do 2 let. Možnosti zkrácení celého procesu z důvodu naléhavého veřejného zájmu v případě politiky územního rozvoje a z důvodu rozvoje veřejné dopravní nebo technické infrastruktury u zásad územního rozvoje je obsažena v návrhu novely stavebního zákona. V návrhu této novely pak dochází ke zkrácení lhůty potřebné pro pořízení územního plánu. Zkrácením těchto lhůt pak může dojít ke zrychlení celého povolovacího procesu. V případě jakýchkoliv komplikací (např. přerušení povolovacího řízení z důvodu soudních žalob) se toto řízení ještě více protahuje.

Co se týče samotného rozšíření JETe, to je již zaneseno v platném územním plánu obce Temelín z roku 2010. Nicméně do územních plánů jednotlivých obcí musí být ještě zanesena celá řada staveb souvisejících právě s rozšířením JETe. U staveb, které přesahují rámec katastru jedné obce (liniové stavby jako např. vedení el. napětí) musí být změny zanesené také do krajské územně plánovací dokumentace. Zásady územního rozvoje Jihočeského kraje byly zastupitelstvem schváleny a vydány 13. 9. 2011. Nicméně v případě vyvedení výkonu z rozšířené JETe bude nutné zanést a schválit změny do zásad územního rozvoje také kraje Vysočina a potencionálně také Plzeňského a Jihomoravského kraje.

Územně plánovací dokumentace podléhá přezkumu ve správním soudnictví, přičemž současná právní úprava dává potencionálním navrhovatelům velmi široké možnosti, napadat vydané územní plány a zásady územního rozvoje. Nově byla schválena novela Soudního řádu správního, která částečně nepříznivou situaci řeší (znemožňuje soudní přezkum územně plánovací dokumentace starší než 3 roky).

I v případě samotného územního řízení ve věci rozšíření JETe lze předpokládat výrazný zájem občanských sdružení a nevládních organizací na účasti v řízení, s uplatněním řady námitek a připomínek, které bude nezbytné v procesu územního řízení také vypořádat a případně o nich rozhodnout. Taktéž bude muset být rozhodnuto o námitkách osob, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním pozemkům nebo stavbám na těchto pozemcích bude záměrem přímo dotčeno. Předpokládat lze také, že proti případnému územnímu rozhodnutí budou ze strany účastníků řízení, ale i dalších osob, uplatněny opravné prostředky, především pak odvolání. Výraznou skupinou,

která může do procesu územního řízení rovněž zasáhnout a případně jej i ovlivnit, je veřejnost jako taková, jelikož u územního řízení je povinné konání veřejného ústního jednání; veřejnost může podávat připomínky.

Je nutné připomenout, že v případě stavby skladu vyhořelého jaderného paliva v areálu JETe bylo územní rozhodnutí odvoláním napadáno opakovaně a celý proces od podání žádosti až do právní moci územního rozhodnutí trval 2 roky a 3 měsíce. I poté bylo však rozhodnutí odvolacího správního orgánu napadené správní žalobou u Městského soudu v Praze a bylo zrušeno pro nedostatečné odůvodnění. Následně byla věc vrácena ministerstvu pro místní rozvoj k dalšímu řízení. Nové pravomocné rozhodnutí ministerstva pro místní rozvoj bylo opět napadené správní žalobou, o které nebylo dosud rozhodnuto.

Dále je rovněž vhodné připomenout, že kladné rozhodnutí příslušného stavebního úřadu v rámci územního řízení je podmíněno mimo jiné souhlasnými závaznými stanovisky dotčených orgánů, a dále i kladnými rozhodnutími a stanovisky specifických dozorných orgánů a úřadů státní správy. Jde například o kladné rozhodnutí SÚJB o umístění jaderné elektrárny v určené lokalitě podle atomového zákona. Všechna tato „dílčí“ rozhodnutí a stanoviska musí být vydána před završením územního řízení a jak již bylo uvedeno v předešlé části, bude se jich týkat riziko zpochybňování navazující na proces EIA.

- ***Autorizace na výstavbu výroben elektřiny***

Dne 19. 7. 2011 vyšla pod číslem 211/2011 novela zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon). Tato novela, která je účinná od 18. 8. 2011, směřuje mimo jiné k zavedení státní autorizace na výstavbu výroben elektřiny. Tato nová úprava představuje zásadní změnu pro přípravu výstavby 3. a 4. boku JETe, neboť investorovi výstavby připadá další povinnost v povolovacím řízení, a to právě zajištění výše zmíněné autorizace. Státní autorizace na výstavbu výroby elektřiny bude udělovat MPO ve správním řízení a bude podkladem pro územní řízení. Po nabytí právní moci rozhodnutí o udělení autorizace musí její držitel do 5 let požádat o vydání územního

rozhodnutí, jinak státní autorizace zanikne. Institut autorizace bude dále rozebírán v návazné analýze s názvem: Analýza právních možností prosazení vůle státu v tendru na JETe a budoucích tendrech na výstavbu jaderných a jiných elektráren na území ČR. Z hlediska této analýzy je však nutné připomenout, že zmíněná autorizace se stane dalším krokem v rámci povolovacího řízení, který bude moci být soudně napadán a využíván tak ke zbrždění realizace projektu ze strany odpůrců záměru.

- ***Definice staveb ve veřejném zájmu a zjednodušení procesu řešení smluvních vztahů s majiteli pozemků***

Pro výstavbu některých podmiňujících a vyvolaných staveb v souvislosti s výstavbou nových bloků JETe bude třeba zajistit majetkoprávní předpoklady spočívající v získání vlastnických práv a nebo v omezení vlastnických práv zřizováním věcných břemen. Možnosti státu jsou dnes s využitím platných právních předpisů jen velmi omezené a prakticky znemožňují účinně využít prostředku vyvlastnění, a to i ani u staveb, které jsou z logiky věci ve veřejném zájmu.

Vyvlastnění je pak zdoluhavým procesem a je možné až po zásadní nedohodě s vlastníkem pozemku a po složitém důkazním řízení o převaze veřejného zájmu nad soukromým vlastnictvím. V zákoně by bylo žádoucí určit také jasná pravidla pro náhradu za omezení vlastníků dotčených pozemků. K protahování celého povolovacího řízení a následně i samotné výstavby přispívá fakt, že investor je především u liniových staveb nucen vyřešit smluvní vztahy až s několika tisíci vlastníků pozemků. Navíc mnohdy komplikuje celý proces nezbytné složité dohledávání majitelů pozemků. Další komplikace spekulace s pozemky nutnými k výstavbě staveb souvisejících s rozšířením JETe, a to především s pozemky v oblasti budoucích koridorů liniových staveb. Tyto spekulace jsou nezřídka způsobeny chybnou, nedbalou či dokonce záměrnou činností některých orgánů a úřadů státní správy.

Projednávaná novela zákona č. 184/2006 Sb. (o vyvlastnění) by tak měla zohlednit požadavky na reálné zajištění majetkoprávních předpokladů pro veřejně prospěšné stavby dopravní a technické (včetně energetické)

infrastruktury. Je také nezbytné odstranit překážky pro použití institutu vyvlastnění v reálném čase. Důležité je stanovení jasně definovaných pravidel pro získání vlastnických práv popř. při omezení vlastnických práv zřizováním věcných břemen. K tomu by měl napomoci i Zákon o urychlení výstavby včetně jeho již platné novely (zák. č. 209/2011 Sb.), která nabude účinnosti 1. 10. 2011.

Bez příslušných změn ve stávající legislativě bude jen velmi složité zajistit vyvedení výkonu z nově postavených bloků. V současné době trvá výstavba nové linky elektrického vedení v průměru 10 let, z čehož přes 80% času zabere právě povolovací řízení a řešení a především zajišťování nezbytných pozemků.

- **Stavební řízení**

Podle § 16 odst. 2 písm. d) stavebního zákona u staveb jaderných zařízení vykonává pravomoc stavebního úřadu, s výjimkou pravomoci ve věcech územního rozhodování, Ministerstvo průmyslu a obchodu. Stavební povolení však může vydat jen se souhlasem obecního stavebního úřadu příslušného k vydání územního rozhodnutí, který ověřuje dodržení jeho podmínek. Pro účely případného stavebního řízení si Ministerstvo průmyslu a obchodu zajistí vyjádření obecního stavebního úřadu, tedy toho správního orgánu, který vydal územní rozhodnutí o souladu navrhované stavby se záměry územního plánování. U energetických staveb zejména u staveb přenosové a distribuční soustavy je žádoucí prověřit možnosti deregulace, která je řešena v připravované novele stavebního zákona a významně přispěje ke zkrácení doby přípravy.

Mimo stavební řízení nelze ani vyloučit občanskoprávní žalobu na ochranu vlastnictví, např. takovou, která probíhá v současné době z iniciativy Horního Rakouska.

Procesní problematika stavebního řízení je výrazně poznamenána duplicitami a opakovaným uplatňováním námitek a současně nevyjasněným procesním postavením občanských sdružení, což umožňuje opakované napadání správních rozhodnutí a zdržování procesu stavebního řízení. O vyjasnění postavení občanských iniciativ jako účastníka ve stavebním řízení se snaží

v současné době projednávána novela stavebního zákona. Stavební řízení je nutno soustředit na stavebně technické aspekty bez dalšího projednávání se širokým okruhem účastníků řízení, které vede k obstrukcím.

I zde je vhodné připomenout, že kladné rozhodnutí příslušného stavebního úřadu, v tomto případě MPO, v rámci stavebního řízení je podmíněno souhlasnými závaznými stanovisky dotčených orgánů a dalšími kladnými rozhodnutími a stanovisky specifických dozorných orgánů a úřadů státní správy. mimo jiné i SÚJB.

- ***Integrované povolení***

Stavby, které obsahují technologie podléhající integrovanému povolení podle zákona č. 76/2002 Sb. (o integrované prevenci), musí být identifikovány v předstihu, aby mohl být tento zvláštní proces zahrnut do harmonogramu přípravy výstavby.

Bude nezbytné prověřit případné podklady pro řízení o vydání integrovaného povolení, a to zejména obsahové náležitosti dokumentace a rovněž rizika procesních postupů z hlediska účasti nevládních organizací.

Podle § 1 odst. 3 písm. a) a b) se totiž zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o integrované prevenci“) nevztahuje na znečištění způsobené vniknutím radioaktivních látek do životního prostředí a na vypouštění radioaktivních látek do životního prostředí a emisní limity stanovené pro tyto látky podle zvláštního právního předpisu - zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Příloha č. 1 zákona o integrované prevenci současně neobsahuje kategorii, kterou by bylo možné vztáhnout na výrobu elektrické energie v jaderných elektrárnách. K provozu jaderné elektrárny tedy není třeba, aby provozovatel disponoval integrovaným povolením. S provozem jaderné elektrárny ovšem mohou souviset zařízení, které zákonu o integrované prevenci podléhají. V

areálu Jaderné elektrárny Temelín je nyní například provozována pomocná plynová kotelna, která naplňuje definici kategorie 1.1. v příloze 1 zákona o integrované prevenci.

Dle dostupných informací se ovšem výstavba žádného dalšího zařízení, které by zákonu o integrované prevenci podléhalo, neplánuje. V tuto chvíli je tedy možné konstatovat, že záměr výstavby 3. a 4. bloku jaderné elektrárny Temelín nebude podléhat zákonu o integrované prevenci a nebude vyžadovat vydání integrovaného povolení.

Licencování nových jaderných reaktorů:

Dosavadní působnost SÚJB podle zákona č. 18/1997 Sb. (atomový zákon) při vydávání rozhodnutí (povolení, souhlasů apod.) byla ve schválené novele tohoto zákona zásadně upravena především (ale nejen) v oblasti licencování nových jaderných reaktorů. Licencování nových bloků je z hlediska lidských i finančních nákladů velmi složitá procedura, jejíž veškeré náklady nemůže nést samotné SÚJB. Podle této novely atomového zákona se žadatel spolupodílí na financování spojené s licencováním. (Tento model je naprosto běžný v dalších státech světa, které využívají civilní jadernou energii.)

Rozhodnutí SÚJB představují zásadní vstup do přípravy výstavby nových bloků JETe z hlediska jaderné bezpečnosti a lze předpokládat ze strany nevládních organizací domácích i zahraničních tlak na jejich přezkum a prolomení. Jaderná bezpečnost je ale natolik specifickou a odbornou oblastí, že v zájmu zachování jaderné bezpečnosti je nutné udržet debatu o rozhodnutí SÚJB či vstup dalších subjektů do procesu rozhodování SÚJB a udělování licencí v „rozumných“ mezích. V tomto směru je také vysoce důležitá kontinuita a přísná politická nezávislost SÚJB, která ČR umožňuje díky vysoké prestiži a profesionalitě SÚJB obhajovat rozhodnutí tohoto úřadu ve všech otázkách jaderné bezpečnosti (licencování a výstavba nových bloků, provoz stávajících bloků, prodlužování životnosti bloků, všechny další otázky související s jaderným cyklem a provozem všech jaderných zařízení) nejen na domácí úrovni, ale především na úrovni evropské a mezinárodní. Zachování vysoké profesionality a přísné politické nezávislosti je tak základní podmínkou pro další existenci a rozvoj jaderného sektoru v ČR.

S ohledem na aktuální dění v mezinárodním a především evropském energetickém sektoru není možné v současné době odhadnout, jak budou vypadat licenční podmínky v ČR v době zahájení licenčního procesu na nové bloky. Licenční provoz může být ovlivněn modifikací a přijetím nových evropských norem, které mohou obsahovat z odborného hlediska iracionální požadavky na zvýšení bezpečnosti, (vyvolanými politickým tlakem některých členských států EU). Jednoznačným zájmem ČR je udržet debatu o případných bezpečnostních normách na co nejodbornější úrovni, stranou politických tlaků, a zachovat tyto potencionální nové celoevropské normy technologicky neutrální. Jinými slovy, zachovat si možnost výběru i ne-evropských dodavatelů.

Výstavbu bude monitorovat také MAAE, a to zřejmě systémem misí k jednotlivým problematičtějšími otázkám bezpečnosti a dá se předpokládat, že výsledkem bude množství doporučení, která mohou vyvolat požadavky na úpravy projektu a další povolovací a licenční řízení.

Dopravní infrastruktura:

Z hlediska dopravy a dopravní infrastruktury bude dostavba dvou bloků JETe usnadněna faktem, že příslušná potřebná infrastruktura již byla vybudována v souvislosti s výstavbou prvních dvou bloků. Půjde tedy zejména o to, aby byly obnoveny původní parametry dopravní infrastruktury. Přístupové komunikace pro rozšíření JETe jsou silnice II. a nižší třídy, což bude znamenat nutnost modernizace některých úseků v souvislosti s navýšením provozu či nutnosti přepravy nadměrných nákladů. V souvislosti s přepravou nadměrných nákladů bude nutné počítat nejen s výstavbou silničních komunikací, ale také s posílením či výstavbou nových mostů či přizpůsobením splavnosti Vltavy.

Své požadavky již vznesly i některé obce v okolí JETe, jež se snaží dosáhnout postavení nových komunikací obcházejících samotnou obec. Protože však nejde zrealizovat výstavbu obchvatů všech obcí (některé záměry jdou proti sobě a navzájem se vylučují), lze očekávat veřejné protesty a napadání záměrů výstavby nových komunikací v okolí JETe. Tímto způsobem se mohou snažit blokovat dostavbu elektrárny i různé nevládní organizace a sdružení.

Legitimním požadavkem, týkajícím se nejen bezprostředního okolí JETe, ale i celého Jihočeského kraje, je výstavba a dokončení dálnice D3 a další páteřní infrastruktury, která je nezbytná k propojení Jihočeského kraje s ostatními regiony i se sousedními státy. Jihočeský kraj ponese většinu nákladů (administrativních, ekologických, finančních i politických) výstavby JETe a je proto vhodné dospět s vedením tohoto kraje (na vládní úrovni) k dohodě, která bude kraji kompenzovat výše uvedené náklady a především přispěje k jeho dalšímu rozvoji.

Bezpečnostní otázky:

Rozšíření JETe sebou nese i některá bezpečnostní rizika, kterým se opět bude věnovat jedna z následujících analýz vztahujících se k dostavbě JETe. Součástí předkládaného textu je nastínění možných problematických míst, souvisejících především se zvýšeným pohybem osob (mnohdy cizí národnosti) a materiálu v okolí JETe a tím se zvýšenými nároky nejen na místní orgány státní správy, ale i na bezpečnostní sbory a integrovaný záchranný systém.

V souvislosti se zvýšením pohybu osob včetně osob cizí národnosti bude nutné posílit zajištění pořádku v okolí stavby a širokém okruhu přilehlých obcí (možný nárůst trestné činnosti, ale také nepokojů a demonstrací ze strany odpůrců atomu). To bude znamenat posílení lidských i finančních zdrojů bezpečnostních složek na úrovni obecní i krajské. Zároveň budou kladeny vyšší nároky na zajištění bezpečnosti a plynulosti dopravy v souvislosti s jejím nárůstem, včetně přepravy nadměrných nákladů do areálu JETe. Větší zátěž se projeví i na administrativní úrovni při prověřování osob pracujících na rozšíření JETe nebo při vyřizování pracovních povolení či vízové problematiky. Přísnější kontrole bude podléhat také kontrola zvýšeného dovozu zboží a materiálů. Další rizikovou oblastí bude zvýšené procento vypsáných veřejných zakázek a výběrových řízení, která se mohou stát předmětem manipulace či korupčního jednání.

Speciální kapitolou je nutnost posílení zpravodajské činnosti v souvislosti s vyšším výskytem osob – i ze třetích zemí – v oblasti jaderného zařízení a vypracování scénářů na ochranu tohoto zařízení před špionážní činností či teroristickým útokem. Nutné bude rovněž posílit fyzickou ochranu samotného objektu a prostoru JETe. Tato

oblast souvisí také s nutností posílení kybernetické ochrany dat a řídicích systémů jaderného zařízení.

S výše uvedenými problematikami a hrozbami, resp. opatřeními pro snížení rizika jejich vzniku a případným řešením mimořádných událostí, souvisí také předpoklad značného finančního dopadu na veřejné rozpočty a také rozpočet věcně příslušných resortů. Z tohoto pohledu je nejslabším místem v oblasti bezpečnostních otázek, tak jak se jimi zabývá tato kapitola, budoucí zajištění lidských a finančních zdrojů a na pokrytí všech činností souvisejících s bezpečnostní problematikou.